VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

ĻENINA KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNĀK KOPŠ 1950. GADA 29. MARTA

Nr. 4 (5853)

10. JANVĀRIS, OTRDIENA, 1989. GADS

Maksā 3 kap.

● Agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» cietes rūpnīcā pabeigta pieņemto kartupeļu pārstrādāšana, sācies remonts un rekonstrukcija. Vienā no jaunuzbūvētajām ražošanas telpām uzstāda hidrocikloniekārtu GU-200. Tā ir daudz kompaktāka, salīdzinot ar vecajām iekārtām, — diennaktī cietē pārstrādās 200 tonnas kartupeļu.

● ATTĒLĀ: Adams Ribulis un Alfons Sondors montē jauno atslēdznieki iekārtu.

J. SALNAVIEŠA foto

Aicinām uz diskusiju

13. janvārī plkst. 14.00 rajona kultūras namā uz diskusiju par 1919. gada notikumiem Preiļu rajonā tiek aicināti partijas pirmorganizāciju sekretāru vietnieki ideoloģiskajā darbā, partijas un komjaunatnes politisko mācību propagandisti, ārpusskolas un ārpusklases audzināšanas darba organizatori, vēstures un sabiedrības mācības skolotāji un visi interesenti.

Diskusijā, kas veltīta Latvijas Sociālistiskās Padomju Republikas proklamēšanas 70. gadadienai, piedalīsies vēsturnieks A. Anspaks, teātra kritiķis J. Pabērzs, rajona TIN vadītājs J. Lazda, skolotāji J. Pīzelis, R. Grišāne, V. Skrimble, V. Gudļevska u. c.

LATVIJAS KP PREIĻU RAJONA KOMITEJA
PREIĻU VĒSTURES UN LIETIŠĶĀS MĀKSLAS MUZEJS

Rajons dienu ritumā

Lemj atklātā sesija

Pirmie trīs pārkārtošanas gadi apstiprinājuši atklātuma, kritikas un paškritikas, patiesīguma nostiprināšanos mūsu dzīvē. Piedaloties visplašākajiem tautas slāņiem, tiek vērtēta situācija valstī, izstrādāti priekšlikumi turpmākajam pārbūves posmam. Tautas deputātu padomes pamazām sāk atgūt savas tiesības lemt mūsu likteņus.

Gada nogalē Aglonas kultūras namā notika atklātā ciema Tautas deputātu padomes sesija, kurā piedalījās arī TF grupas pārstāvji. Pēdējie uzstājās ar veselu virkni priekšlikumu. Pavisam bija 25 priekšlikumi: par ciemata labiekārtošanu apgādi ar produktiem, ekoloģiju, mehāniskā iedzīvotāju pieauguma apturēšanu, klostera telpu atbrīvošanu un kempinga izmantošanu.

Sesijas darbs noritēja labā noskaņojumā. Atzinīgi TF grupas darbību novērtēja ciema Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs A. Bēķis un sovhoza «Aglona» direktors N. Ivanovs.

Veselas trīs stundas ritēja saruna par gadā paveikto, budžeta izpildi, uzdevumiem 1989. gadā.

Sesijas noslēgumā ciema deputāti pieņēma organizatoriskā darba plānu 1989. gadam un lēmumu par pasākumiem, kas šogad veicami Aglonas ciemata labiekārtošanā, sadzīvē un ekoloģijā.

J. ANSPOKS,
Aglonas internātskolas skolotājs

Aizvadīts grūts gads

Nokārtoja parādus, tas ir, nodeva ekspluatācijā atlikušos objektus un sāka jaunus darbus — tā īsumā var raksturot Līvānu PMK kolektīva veikumu pagājušajā gadā. Neraugoties uz līgumdarbu plāna sistemātisko neizpildi, gads tomēr noslēgts apmierinoši: paredzētais darbu apjoms — 3,8 miljoni rubļu — apgūts, bet pašu spēkiem veicamo darbu programma izpildīta ar uzviju.

Aizvadītajā gadā kolhoza «Zelta vārpa» ļaudis saņēma lietošanā bērnudārzu ar inženiertehniskajiem tīkliem un rupjās lopbarības šķūni, bet būvmateriālu un konstrukciju kombināta kolektīvs — mazgabarīta izstrādājumu poligonu Nīcgalē, līvānieši — sengaidīto sūkņu staciju (tiesa, pasūtītāja — rajona izpildkomitejas — vainas dēļ tā vēl līdz šim laikam nav iedarbināta) un pilsētas gāzesvadu ar diviem atzariem — uz būvmateriālu un konstrukciju kombinātu un uz projektēšanas un mājbūves trestu.

I. IVANOVA

Ko vēlēsim par PSRS tautas deputātiem?

Zinošs speciālists, pieredzējis vadītājs

Mūsu rajonā notiek PSRS tautas deputātu kandidātu izvirzīšana. Daudzi darba kolektīvi par PSRS tautas deputāta kandidātu vienu no pirmajiem izvirzījuši Verneru Veidi — republikāniskā projektēšanas un mājbūves tresta pārvaldnieku.

Verners Veide dzimis Ventspilī, smagajos kara gados. Beidzis Rīgas Politehnisko institūtu, ieguvis inženiera celtnieka kvalifikāciju. Strādājis Jēkabpils remonta un celtniecības pārvaldē: vispirms par plānošanas un ražošanas nodaļas priekšnieku, tad — par galveno inženieri, bet pēc tam — par šīs pārvaldes priekšnieku.

Kopš 1974. gada V. Veide ir strādājis par Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta direktora vietnieku celtniecības jautājumos, bet kopš 1978. gada — par šī kombināta direktoru. Par panākumiem, kas gūti, īstenojot vienpadsmitās piecgades uzdevumus, V. Veide apbalvots ar ordeni «Goda Zīme».

Kopš 1987. gada 1. novembra V. Veide vada republikānisko projektēšanas un mājbūves trestu, kurš izveidots uz Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta bāzes. Ilgajos darba gados V. Veide apliecinājis sevi kā zinošu speciālistu un pieredzējušu vadītāju. Viņš prot atrast galveno virzienu darbā un saskata ražošanas attīstības perspektīvas.

V. Veidem piemīt teicama personīgās atbildības izjūta. Viņa pieņemtie lēmumi vienmēr ir vispusīgi apsvērti, pārdomāti, to izpildi nodrošina nepieciešamais organizatoriskais darbs. V. Veides vadībā uzlaboti darba apstākļi būvmateriālu un konstrukciju kombināta keramzīta cehā, uzbūvēts jauns kombināta administratīvais korpuss. Daudz uzmanības V. Veide ir veltījis un veltī būvmateriālu un konstrukciju kombināta un republikāniskā projektēšanas un mājbūves tresta strādnieku dzīvokļu apstākļu uzlabošanai, perspektīvas atpūtas bāzes izveidošanai un dārzkopības un sakņkopības kooperatīva attīstībai.

Biedrs V. Veide bijis ievēlēts par Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes deputātu. Kopš 1987. gada jūnija viņš ir Preiļu rajona Tautas deputātu padomes deputāts. Viņš ir ieguldījis ne mazums pūļu, lai labiekārtotu Līvānu pilsētu.

Pašlaik V. Veide ir Līvānu uzņēmumu direktoru padomes aktīvs loceklis. Viņš vienmēr ir gatavs atsaukties uz pilsētas izpildkomitejas lūgumiem pēc palīdzības.

V. Veidem nepiemīt tāda raksturā īpašība kā vienaldzība. Viņš ir sabiedrisks, korekts, taktisks. Labi saprotas ar cilvēkiem, vienmēr uzmanīgi uzklausa viņu problēmas, ir gatavs palīdzēt.

Neraugoties uz lielo aizņemtību, V. Veide tomēr atrod laiku, lai pastāvīgi smeltos informāciju par politiskajiem un kultūras dzīves notikumiem valstī, republikā. Viņš labi pārzina rajona un Līvānu pilsētas problēmas.

Kolektīvi, kuri izvirzījuši V. Veidi par PSRS tautas deputātu, uzskata, ka šim cilvēkam piemīt izteikta atbildības izjūta, labas zināšanas un prasme spriest gan teorētiski, gan praktiski. Viņi ir pārliecināti, ka V. Veide spēs aizstāvēt republikas iedzīvotāju intereses mūsu valsts varas augstākajā orgānā.

Cilvēks, kam rūp lauki

Vairāki darba kolektīvi par PSRS tautas deputāta kandidātu izvirzījuši Latvijas PSR Agrorūpniecības komitejas priekšsēdētāju Vladimiru Rimaševski.

Vladimirs Franča dēls Rimaševskis dzimis 1938. gadā Baltkrievijas PSR strādnieku ģimenē. Pēc tautības — baltkrievs. Ir PSKP biedrs. Izglītība — augstākā, beidzis Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju un PSKP CK Sabiedrisko zinātņu akadēmiju.

Darba gaitas uzsācis 1956. gadā Mogiļevas piena rūpnīcā. Pēc dienesta Padomju Armijā strādājis par saldējamo iekārtu mašīnistu, bijis ievēlēts par Aizputes rajona kolhoza «Jaunā dzīve» partijas organizācijas sekretāru. No 1964. līdz 1976. gadam V. Rimaševskis strādāja par Latvijas KP Rēzeknes rajona komitejas instruktoru, par sovhoza «Mākoņkalns» galveno agronomu, sovhoza «Komjaunietis» direktoru, par Rēzeknes rajona izpildkomitejas plānu komisijas priekšsēdētāju, rajona lauksaimniecības pārvaldes galveno agronomu un priekšsēdētāja vietnieku.

Kopš 1976. gada V. Rimaševskis darbojas Latvijas KP aparātā: viņš ir bijis instruktors, sektora vadītājs, lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības nodaļas vadītāja vietnieks. No 1983. līdz 1987. gadam bija Latvijas KP Saldus rajona komitejas pirmais sekretārs.

1987. gada aprīlī iecelts par Latvijas PSR Valsts agrorūpniecības komitejas priekšsēdētāja pirmo vietnieku — Latvijas PSR ministru.

V. Rimaševskis ir Latvijas Komunistiskās partijas CK loceklis, Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts. Viņš apbalvots ar diviem ordeņiem «Goda Zīme».

● Citus materiālus par mūsu rajonā izvirzītajiem PSRS tautas deputātu kandidātiem lasiet laikraksta 2. lappusē.

Izvirzīta I. Ķezbera kandidatūra

Redakcijai piezvanīja Jēkabpils mežrūpniecības saimniecības darbinieks b. Mūrnieks. Viņš ziņoja, ka 4. janvārī notikusi kolektīva konference, kurā izvirzīja PSRS tautas deputātu kandidātus.

Arī jēkabpilieši par deputāta kandidātu 709. Daugavpils teritoriālajā vēlēšanu apgabalā nosaukuši Latvijas Komunistiskās partijas CK sekretāru I. Ķezberu.

Ko vēlēsim par PSRS tautas deputātiem?

Mans kandidāts

Iespējams, ka nebūšu vairs pirmais, kurš izteic šādu domu: «Mācīsimies demokrātiju kopā! Visi un kopā». Pie reizes iesaku ieviest laikrakstā rubriku «Savs (mūsu) PSRS tautas deputāts».

Kādēļ es baidos, ka būšu nokavējis? Domāju, ka daudzi no jums sekoja tam, kā noritēja pirmsvēlēšanu kampaņa ASV. Sevišķi pārsteigti varbūt bija tie, kuri uzskatīja, ka «pie viņiem» viss notiek tikai par naudu un ka «pie viņiem» visi ir politiski pasīvi. Tad lūk: tur «sava» deputāta labā bez atlīdzības strādā veselas komandas, pie tam dara to no pamatdarba brīvajā laikā. Arī es ar šo vēstuli gribu darīt kaut ko «sava» deputāta labā (šoreiz nerakstu partijas rajona komitejas uzdevumā), tādēļ aicinu visus padomāt par tēmu — savs PSRS tautas deputāts.

Vai mums tāds deputāts vajadzīgs? Esmu pārliecināts, ka šodien šo jautājumu sev uzdod daudzi. Bet varbūt arī, ka ne. Patiešām, kādēļ gan no politikas tālu stāvošam cilvēkam domāt vēl par to, kurš pārstāvēs viņa, kaimiņa vai darbabiedra intereses, būdams PSRS tautas deputāts.

Daudz vieglāk ir atsaukt atmiņā tos labos laikus, kad «mazā cilvēciņa» vietā visu izlēma solīdi tēvoči: kad uz vēlēšanu iecirkni gāja pirmām kārtām pēc apelsīniem un desām, bet iešanai pie vēlēšanu urnām bija otršķirīga nozīme; kad bija balsošana, bet nebija izvēles, un nācās balsot par vienu nosaukto uzvārdu.

Tik tiešām — tā bija vienkāršāk, it sevišķi — ja tev līdzās daudzi cilvēki balsoja par to pašu kandidatūru.

Padomāsim kopīgi. No tā, ko mēs šodien izvirzīsim par deputāta kandidātu, bet rīt jau ievēlēsim par deputātu, atkarīgs ļoti daudz kas. Šim cilvēkam būs jārisina vitāli svarīgi jautājumi ne tikai rajona mērogā vien (un galvenokārt tieši tādi jautājumi). Šis cilvēks būs mūsu pārstāvis valsts augstākā varas orgāna sastāvā.

Lai godam tiktu pārstāvēta mūsu republika un mūsu rajons, mums jāatrod tāds cilvēks, kurš savā rīcībā nevadītos tikai no emocijām, bet gan spētu atrast republikas ekonomikā radušos krīzes situāciju visdziļākos cēloņus.

Viņam ir jāsaprot, kāpēc mūsu republika, kura starp pārējām Padomju Savienības republikām nekad nav bijusi pēdējā vietā, nonākusi līdz sociālajam strupceļam. Savās domās un rīcībā deputātam jābūt demokrātiskam, lai kopā ar tautu meklētu pareizo izeju no situācijas.

Manuprāt, mūsu rajonā šāds cilvēks ir. Tas ir republikāniskā projektēšanas un mājbūves tresta pārvaldnieks komunists Verners Veide.

Es saprotu: manus vārdus var uztvert arī kā sociālā pasūtījuma izpildījumu. Tomēr katram ir nosliece spriest savu spēju robežās. V. Veides «dienesta lapa» ir pietiekami aizpildīta; arī viņa dzīves pieredze ir bagāta. Līvānos šis cilvēks kļuvis plaši pazīstams un populārs, pateicoties vienai no savām rakstura īpatnībām — viņš arī šodien neatsakās risināt vienkāršo darba cilvēku problēmas, tās problēmas, kuras uztrauc pilsētas un rajona iedzīvotājus. Manuprāt, šo manu viedokli atbalstīs daudzi līvānieši.

Man var pārmest: sak, patlaban ražošanas rādītāji trestā nebūt nav paši spīdošākie. Bet jāņem vērā tas, ka tresta vadītāja amatā V. Veide ir tikai pirmo gadu. Var pārmest arī to, ka manis izvirzīto deputāta kandidātu maz pazīst rajona lauku iedzīvotāji un preilieši. Taču šo trūkumu viegli novērst — pirmsvēlēšanu kampaņa vēl tikko sākusies.

Un vēl kāda svarīga V. Veidem piemītoša īpatnība, kuru aizmirsu pieminēt sākumā: viņš nav varaskārs, nemēdz neapdomīgi mainīt savu nostāju, ir noturīgs savos spriedumos. V. Veide pakāpeniski un plānveidīgi dara savu darbu, kuru viņam uzticējis lielais kolektīvs.

Gribu jau iepriekš atvainoties jums, biedri Veide, par šo vēstuli. Neviens nav mani lūdzis rakstīt laikrakstam par šo tēmu, tomēr citādi nevarēju — pārāk daudz kas sakrājies uz sirds.

Kādēļ mums savā rajonā jābalso par cilvēkiem «no centra»? Līdzās taču strādā savi reāli kandidāti. Šos cilvēkus mēs zinām un cienām. Tādēļ — balsosim par viņiem!

N. PAVLOVSKIS,

vēlētājs (Latvijas KP rajona komitejas instruktors)

Uzticība direktoram

Atis Kārļa dēls Sedvalds, latvietis, dzimis 1935. gadā, komunists, Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas direktors.

Atis Sedvalds dzimis Latvijas PSR Valmieras rajonā zemnieka ģimenē. Pēc skolas beigšanas mācījies Rīgas pārtikas rūpniecības tehnikumā un studējis Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā. Pēc izglītības ir inženieris tehnologs.

Darba gaitas Atis Sedvalds sāka 1958. gadā kā vecākā siltumtehnika palīgs Jelgavas cukurfabrikas termoelektrocentrālē. Laikā no 1958. līdz 1966. gadam strādāja par Jelgavas cukurfabrikas TEC galveno enerģētiķi un priekšnieku. No 1966. līdz 1969. gadam bija Jēkabpils cukurfabrikas direktors.

Kopš 1970. gada Atis Sedvalds ir Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas direktors.

Valdība augstu novērtējusi A. Sedvalda darba nopelnus. Viņš apbalvots ar diviem Darba Sarkanā Karoga ordeņiem un medaļām «Par pašaizliedzīgu darbu», V. I. Ļeņina jubilejas medaļu un medaļu «Darba veteráns». 1980. gadā A. Sedvaldam piešķīra Latvijas PSR Valsts prēmiju — par vitamīnaminoskābes premiksu ražošanas apgūšanu un ieviešanu tautas saimniecībā.

1984. gadā viņam piešķirts Latvijas PSR Nopelniem bagātā rūpniecības darbinieka goda nosaukums.

Strādājot visos ieņemamajos amatos, Atis Sedvalds apliecinājis sevi kā izglītotu speciālistu, kuram piemīt visas īpašības, kas nepieciešamas nozīmīgam vadošam darbiniekam.

Viņš aktīvi piedalās rajona sabiedriskajā dzīvē.

Atis Sedvalds vairākkārt bijis ievēlēts par Latvijas KP Preiļu rajona komitejas biroja locekli. Arī XXII partijas rajona konferencē viņš izraudzīts par rajona komitejas biroja locekli. Ir rajona Tautas deputātu padomes deputāts; aktīvs propagandists.

Būdams Padomju Miera fonda veicināšanas rajona komisijas priekšsēdētājs, Atis Sedvalds veic lielu propagandas darbu, kas virzīts uz miera nostiprināšanu, organizē līdzekļu vākšanu rajonā.

Ata Sedvalda vadībā darbojas Līvānu uznēmumu direktoru padome. Savās sēdēs tā risina jautājumus par to, kā palīdzēt Līvānu pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomitejai pilsētas sociālās, kultūras un sadzīves sfēru attīstības problēmu risināšanā.

Kolektīvi, kuri izvirzījuši Ati Sedvaldu par PSRS tautas deputāta kandidātu, uzskata, ka viņš ir cienīgs sava rajona pārstāvis valsts varas augstākajā orgānā un godam aizstāvēs republikas iedzīvotāju intereses.

Marina Kosteņecka

Runa tautu forumā

Marina Grigorija meita Kosteņecka, krieviete, bezpartijiskā, dzimusi Rīgā 1945. gadā kalpotāju ģimenē: māte — pianiste, tēvs — jurists.

Darba dzīvi M. Kosteņecka uzsāk 15 gadu vecumā (pēc tēva nāves) — strādā šūšanas fabrikā, vienlaikus turpinot mācības vakara vidusskolā. Pēc vidusskolas beigšanas aizbrauc uz Čukotku, kur tundrā strādā par nomadu skolotāju, lai likvidētu analfabētismu Čukotkas briežkopju vidū.

No 1971. gada līdz 1973. gadam M. Kosteņecka mācās Rīgas Medicīnas institūtā. 1974. gadā iestājas Gorkija Literatūras institūta augstākajos literatūras kursos Maskavā. Pabeidz šos kursus 1976. gadā.

1975. gadā M. Kosteņecka tiek uzņemta PSRS Rakstnieku savienībā. Viņa krievu valodā sarakstījusi šādas grāmatas: «Aukstās Sejas mēness» (1973. g.). «Rīt saullēktā» (1976. g.), «Tālu no Meksikas jūras līča» (1984. g.), «Uz zelta lieveņa sēdēja» (1984. g.). Dažādas mūsu valsts izdevniecības šīs grāmatas laidušas klajā atkārtoti, tās iznākušas arī ārzemēs. Latviešu valodā 1983. gadā izdota viņas grāmata «Baltās kāpas».

Vairākus gadus M. Kosteņecka savu literāro darbību savieno ar strādāšanu citās dzīves sfērās: ir skolotāja, medmāsa, kultūras darbiniece, nodaļas vadītāja literāra žurnāla redakcijā.

Kopš 1982. gada M. Kosteņecka strādā pastāvīgu radošu darbu kā rakstniece un publiciste.

Par rakstu ciklu «Reportāža no Bērnības zemes», kas veltīts mūsu dienās Latvijā esošo bērnu namu aktuālākajām problēmām, M. Kosteņeckai 1985. gadā piešķirta republikas Ļeņina komjaunatnes prēmija. Par aktīvu darbošanos rakstniecībā un publicistikā M. Kosteņecka 1986. gadā saņēmusi arī Nikolaja Ostrovska Vissavienības prēmiju.

Astotā decembra vakarā pie mana dzīvokļa durvīm piezvanīja jauna sieviete un, turpat uz sliekšņa stāvot, latviski teica: «Es dzirdēju, ka Tautas fronte sākusi vākt līdzekļus nosūtīšanai uz Armēniju. Arī mēs — es un mana četrgadīgā meitiņa — gribam kaut nedaudz palīdzēt. Tiesa, divatā mēs iztiekam tikai no vienas nelielas algas, tādēļ brīvas naudas pašlaik mums mājās nav, bet tas tomēr ir sudrabs...» — un sieviete pastiepa man pretī plaukstu, uz kuras gulēja sudraba pieclatu monēta, kaldināta 1931. gadā.

Neskaitāmas reizes mūsu valsts grūtos pārbaudījumu brīžos ir varējusi pārliecināties, kā tik plakātiskais un vispārīgais internacionālisms pēkšņi iegūst pilnīgi jaunu skanējumu — mēs sākam runāt svētajā savstarpējās sapratnes valodā, sirds valodā. Krieviem ir sakāmvārds: zemnieks nepārkrustīsies, iekams pērkons nenorībēs. Šodien mēs esam sapulcējušies šeit tādēļ, lai mēģinātu apgūt šo sirds valodu, iekams vēl nav norībējis pērkons. Nedrīkst pieļaut, lai pērkona dārdi atskanētu virs mūsu republikas!

Foruma sasaukšanas ideja pirmoreiz izskanēja presē publicētajā Tautas frontes aicinājumā visām Latvijas tautām. Šo ideju atbalstīja un īstenoja dzīvē republikas Augstākās Padomes Prezidijs. Līdztekus tam, vadoties pēc savas iniciatīvas, Tautas fronte 3. decembrī tomēr sarīkoja Latvijas Nacionālo kultūras biedrību asociācijas dibināšanas konferenci. Asociācijas sastāvā iekļāvās lībiešu, latgaliešu, igauņu, baltkrievu, vācu, Krimas tatāru, azerbaidžāņu, ukraiņu, moldāvu un citu nacionalitāšu biedrības. Izveidota arī krievu kultūras biedrība «Krievu klubs». Šī biedrība asociācijas sastāvā tieši neiekļāvās, tāpat kā latviešu kultūras biedrība «Litonika», bet pieņēma Latvijas Tautas frontes izveidotās asociācijas atbalsta grupas statusu. Savu lēmumu pamatojam ar to, ka mums, krieviem, tāpat kā latviešiem, republikas teritorijā ir savas skolas un prese dzimtajā valodā, tas ir, mums dotas lielākas iespējas attīstīt savu nacionālo kultūru nekā citām minētajām mazākumtautībām. Tādēļ mēs uzskatām, ka mūsu tiešais internacionālais pienākums ir atbalstīt un visādi veicināt šo mazākumtautību centienus attīstīt savu kultūru republikā.

Vairāk nekā septiņdesmit gadus mēs tikām mācīti kategoriski spriest par to, par ko mums nav bijis nekādas jēgas, un bargi nosodīt to, ko ne acīs nebijām redzējuši. Septiņdesmit otrajā gadā mēs pēkšņi apstājamies, atskatījāmies atpakaļ un — vēl pirms gada sarīkojām Maskavas elektrolampu rūpnīcas kultūras pilī valsts mērogā neiedomājami vērienīgu pasākumu — «Sirdsapziņas nedēļu». Kultūras pils foajē stāvēja dzelzs ķerra, kurā Staļina nometņu katordznieki pārvadājuši šahtās ogles. 1988. gada rudenī cilvēki nebeidzamā virknē gāja garām šai ķerrai kā altārim, noliekot ziedus un naudu represiju upuru piemiņai veltīta memoriāla celtniecībai. Krievija publiski atteicās no mēliem. Taču visā milzīgajā valstī tikai daži no tiem cilvēkiem, kuri vai nu paši gāja garām šai ķerrai vai arī skatīja šo gājienu televizoru ekrānos, šajā brīdī atcerējās, ka septiņdesmitajos gados no rokas rokā ceļoja krievu rakstnieka Aleksandra Solžeņicina aicinājums saviem tautiešiem: «Dzīvot, atsakoties no meliem!» Līdz šim mēs paklausīgi nosodījām šo rakstnieku, nelasīdami viņa romānus, bet vadīdamies tikai pēc ideoloģisko virsslāņu izdotajām direktīvām. Un nu beidzot, 1988. gada 10. oktobrī ar 15 gadu nokavēšanos šis aicinājums tika publicēts padomju laikrakstā «Rabočeje slovo» (Dienvidrietumu dzelzceļa pārvaldes orgānā). Atļaušos nolasīt citātu no šīs publikācijas:

«Kad varmācība ielaužas cilvēku mierīgajā dzīvē — tās seja kvēlo pašpārliecinātībā, un savā karogā tā raksta un kliedz: «Es esmu VARMĀCĪBA! Izklīstiet, atkāpieties — sabradāšu!» Taču varmācība ātri noveco, paiet daži gadi — un tā vairs nav pārliecināta par sevi, un, lai noturētos un izskatītos pieklājīgi — katrā ziņā pieaicina par savu sabiedroto melus. Jo: varmācības vienīgais aizsegs — tie ir meli, bet meli var pastāvēt tikai varmācības balstīti.

Visvienkāršākais, vispieejamākais un līdz šim mūsu pašu nonievātais veids, kā panākt savu atbrīvošanos: NEBŪT PERSONĪGI LĪDZDALĪGIEM MELOS! Kaut arī meli ir pār visu pāri, kaut arī meli valda pār visu, vismaz vienā ziņā esi nelokāms: lai TIE VALDA BEZ MANAS LĪDZDALĪBAS! Arī tas būs pārrāvums šķietamajā mūsu bezdarbības lokā! Mums pašiem visvieglākais un meliem — visiznīcinošākais. Jo: kad cilvēki atsakās no meliem, pēdējie gļuži vienkārši beidz pastāvēt».

Protams, pirms piecpadsmit gadiem iziet laukumā un skaļi izteikt visu, ko domājam, bija ne tikai bīstami, bet arī neiespējami. Šodien izejam. Izsakāmies. Un ar izbrīnu konstatējam, ka absolūti nesaprotam viens otru. Iemesls tam nebūt nav valodas barjera, bet gan tās melu metastāzes, kuras gadu desmitiem ilgi mērķtiecīgi kropļoja mūsu apziņu. Visi mēs esam sava laika un sistēmas produkts, tomēr attīrīšanās no meliem nevar būt ārējs process, tai jānāk no iekšienes, individuāli no katra. Tādēļ šodien Solžeņicina izvirzītais princips «Kaut arī meli ir pār visu pāri, kaut arī meli valda pār visu, lai tie valda BEZ MANAS LĪDZDALĪBAS!» ir ne mazāk aktuāls kā pirms 15 gadiem.

Es lepojos ar to, ka, būdama Latvijas krievu inteliģente, neesmu saņēmusi augstus valdības apbalvojumus, toties būdama sava tēva — Staļina nometņu grūtības godīgi izcietušā Krievijas krievu inteliģenta — meita, šeit Latvijā kā dāvanu esmu saņēmusi pāri vilnas zeķu, kuru valnītī ieadīts etnogrāfiski tautisks raksts. Kādā no province lauku klubiem šīs zeķes man pasniedza pavecāka sieviete, ar grūtībām uzkāpusi uz skatuves — viņai sāpēja sapampušās kājas. Atmiņā palikuši vārdi, kurus šī latviešu zemniece teica tikai man, intīmi, no sirds uz sirdi, nerunājot mikrofonā un nevēršoties pie visas zālē sēdošās publikas: «Arī es savu sodu izcietu tajās pašās nometnēs, kur jūsu tēvs — Vorkutā. Šīs zeķes dodu tāpēc, lai manā dzimtenē jums nesaltu kājas.»

Šajos nedaudzajos vienkāršajos vārdos ietverta latviešu tautas sāpe un sirdsapziņa, cildenums un cilvēka ciena. Un nekāda politiskā ekvilibristika, nekāda uzlabotas kvalitātes demagoģija, nekādi birokrātu viltīgie mēģinājumi kurināt naidu starp tautām nemazinās manu ticību šai latviešu madonnai rūtainā plecu lakatā. Manā uztverē šī zemniece tad arī ir tas visaugstākais tautas simbols, kurš vainago obelisku Rīgas centrā. Es kā Latvijas krievu inteliģences pārstāve vienmēr esmu darījusi un arī turpmāk darīšu visu, kas būs manos spēkos, lai šīs Staļina nometnēm cauri gājušās sievietes mazbērni un mazmazbērni dziedātu šeit dziesmas savas mātes valodā, lai republika iegūtu tiesiskas valsts statusu, lai latvieši beidzot kļūtu pilntiesīgi saimnieki savās mājās, jo tikai brīvs un pilntiesīgs saimnieks var būt patiesi viesmīlīgs saimnieks attiecībā pret citām tautām.

Un tomēr es gribu izteikt savu dziļāko pārliecību, ka krievu tauta kā tāda latviešu šodienas traģēdijā nav vainojama. Diemžēl mēs dzīvojam valstī, kur valda nevis likumi, bet cilvēki, kuriem dota neierobežota vara. Staļinisma un brežņevisma gados šo varasvīru kompānija bija visīstākajā nozīmē internacionāla, tādēļ es, ne mazākajā mērā nenoliedzot krievu šovinistu vainu, tajā pašā laikā protestēju pret citu tautu uzkūdīšanu krievu tautai kā vienīgajai visu mūsu vēstures pēdējos septiņdesmit gados notikušo traģēdiju vaininiecei. Valdošo virsotņu genocīda politika vērsās arī pret manu tautu, iznīcinot visu labāko gan krievu zemniecībā, gan krievu amatniecībā, gan krievu inteliģencē jau 20. un 30. gados. Neapzināties to un redzēt tikai citu tautu nopelnus revolūcijā, noklusējot viņu traģiskās kļūdas, nozīmē bezatbildīgi nocietināt šo tautu sirdis pret Krieviju, dezinformēt jauno paaudzi, kura aktīvi ienāk politiskās cīņas arēnā. Cietsirdība rada tikai cietsirdību. Mums visiem — krieviem, gruzīniem, ukraiņiem, ebrejiem, latviešiem — visiem, kuri neesam pratuši novērst Staļina teroru valstī, šodien pie Sirdsapziņas sienas kopīgi jāatzīst sava vaina. Un būs tomēr taisnīgāk, ja mēs, krievi, kā skaitliski vislielākā tauta uzņemsimies lielāko daļu vainas — par to despotismu, ar kādu mūsu valsti pārvaldīja Maskavā sēdošie visu nācionalitāšu ierēdņi.

Ja šodien, pārkārtošanās un atklātības laikā, melīgā ambīcija uzvarēs veselo saprātu, tad mēs pilnībā varēsim attiecināt uz sevi A. Puškina kādreiz rakstīto dzejoli, kurā viņš apcer — kāpēc gan ganāmpulkam dāvāt brīvību.

Es mīlu savu dzimteni Latviju. Taču mani gēni svēti glabā sevī arī mīlestību uz Krieviju — manu senču dzimteni. Lai kurp arī mani rītdien aizvestu likteņa ceļi — jebkurā planētas punktā, pat kosmosā, es vienmēr skaitīšu lūgšņu par savu Latviju un par savu Krieviju.

Nomnieku kursi

Uz republikas Valsts agrorūpnieciskās komitejas sludinājumu par nākamo nomnieku kursu organizēšanu atsaucās vairāk nekā 160 cilvēku. Mācību centri izveidoti Priekuļu lauksaimniecības tehnikumā, kā arī Kazdangas un Jēkabpils sovhoztehnikumos. Vislielākā kursantu grupa ir Priekuļos. Kursu organizētāji izstrādājuši intensīvu programmu, kas paredzēta trijiem mēnešiem. Ikdienas slodze ir liela — lekcijas un nodarbības ilgst 8 līdz 10 stundas.

Šis pasākums ir jauns, tāpēc pārkārtoties un kaut ko grozīt vajadzēs mācību gaitā. Kursa sākumā nākamajiem nomniekiem tiek lasītas lekcijas lopkopībā, tiesību pamatos, agronomijā, mehanizācijā un būvdarbu pamatos. Pēc teorētiskajām nodarbībām kursanti varēs praksē iepazīties ar labāko pieredzi izraudzītajā nozarē. Jau tagad ir zināms, ka lielākā daļa no viņiem nolēmuši nodarboties ar lopkopību. Ir arī cilvēki, kas vēlas izmēģināt spēkus dārzeņu audzēšanā.

Daudzus jaunā pasākuma entuziastus uz kursiem nosūtījušas viņu saimniecības. Bet tie, kas iestājušies kursos bez norīkojuma, saņem stipendiju 40 rubļu apmērā. Kursu finansēšanu uzņēmies republikas agrorūpnieciskais komplekss.

ATTĒLOS: tiesību pamatus pasniedz Valsts agrorūpnieciskās komitejas juridiskās nodaļas priekšnieks Jānis Salenieks;

pieredzes apmaiņa darba gaitā. Māra Ozola (no kreisās), Jānis Petrovskis, Ainis Labiņš un Mudīte Kolego. Viņi visi ir Cēsu rajona lauku darbaļaudis un nākamie lopkopji.

(LATINFORM)

A. EGLĪSA foto

Viņām darbs sokas

Braucot ar autobusu no Rudzētiem uz Preiļiem, kādus kilometrus četrus no centra redzami padomju saimniecības «Rudzāti» «Borovkas» govju kompleksa korpusi. Nevarētu teikt, ka šī ferma izceltos ar sasniegumiem piena ražošanā. Un tomēr... Cilvēki godīgi dara savu darbu. Tāpēc gribu pastāstīt par mūsu lopkopējiem un viņu problēmām.

Valija Lūse ir pirmās klases mehanizētās slaukšanas operatore. Viņa darbu fermā uzsāka jau piecdesmitajos gados. Tiesa, tā bija vecā «Borovkas» lopu novietne, kur strādāja arī Valija (toreiz astoņpadsmitgadīga jauniete). Darbs veicās, jo lauku meitenēm tas nekad kaulus nelauž.

Septiņdesmitajos gados uzcēla jauno lielfermu. Valija Lūse atceras, ka strādāt kļuva vieglāk. Jo vairs nevajadzēja nēsāt smagos spaiņus ar pienu, kannas. Barības padeve, kūtsmēslu izvākšana kļuva mehanizēta.

Un tomēr jaunie izvairās no darba lopkopībā. To nevar teikt par abām Valijas Lūses meitām. Modrīte pabeidza Bebrenes sovhoztehnikumu un ir kompleksa veterinārā darbiniece. Un ne tikai. Ja vajag, veterinārs palīdz izslaukt govis, nomaina kādu slaucēju. Pavasarī viena slaucēja aizgāja pensijā, cita saslima. Iekams fermā ienāca jaunas lopkopējas, Modrīte un fermas brigadiere, veicot savus tiešos pienākumus, slauca arī govis. Otra Valijas Lūses meita Spodra nākamgad beigs LLA veterinārijas fakultāti. Arī Spodra brīvdienās steidz piepalīdzēt mātei fermā.

Arī otra «Borovkas» lielfermas govju mehanizētās slaukšanas operatore Ināra Pastare darbu lopkopībā sāka vecajā fermā. Ināra Pastare un Valija Lūse ir vienas paaudzes sievietes. Abas — draudzenes un sociālistiskās sacensības partneres.

Tad fermas kolektīvā ienāca Lilija Stepanova un Sarmīte Pastare. Arī jaunajām lopkopējām darbs veicās. Nu jau divus gadus Sarmīte Pastare ir kompleksa brigadiere. Ar prieku vada šo lielo lopkopēju kolektīvu. Viņa ir arī «Borovkas» teļu fermas vadītāja. Visus darbus, kas jāveic fermas brigadierei, pat ne uzskaitīt. Jāseko, lai savlaicīgi pabarotu govis, izvāktu kūtsmēslus, lai teļiņu mītnes allaž būtu tīras un sausas.

Ja runā par fermas problēmām, tad padomju saimniecības «Rudzāti» lielferma nav izņēmums. Tāpat kā citur, te ir govju mehanizētās slaukšanas operatoru un lopkopēju deficīts. Par ienācējiem, kuri laiciņu pastrādā fermā un tad meklē sev citu dzīvesvietu, nav vērts runāt. Diemžēl šādi gadījuma cilvēki ir arī Rudzētu pusē, un tas ir par iemeslu dažkārt nestabilajiem izslaukumiem.

Pirms dažiem mēnešiem uz kompleksu atnāca strādāt divas jaunas slaucējas. Fermas brigadiere atzīst, ka viņas jau saradušas ar darbu, vērīgi uzklausa darbabiedreņu padomus. Savukārt pieredzējušākās fermas darbinieces palīdz Svetlanai un Zinaīdai apgūt mehanizētās slaukšanas operatora darbu.

A. KĀRŠENIEKS

Kā īsti saimnieki

Dustlikas rajonā Oktobra 50. gadadienas vārdā nosauktajā sovhozā nolēmuši iznomāt zemi uz 10 — 15 gadiem. Kā viena no pirmajām divsimt hektārus zemes saņēma Musurmana Hudijberdijeva brigāde. Starp citu, šis kolektīvs tagad jāsauc par kooperatīvu, jo viss — gan tehnika, gan sēklas, ko tas nopirka no sovhoza, — pieder viņiem pašiem. Tiesa, jaunu traktoru un kokvilnas novākšanas kombainu iegādei naudas pagaidām nepietika. Taču kolektīvā ir tik prasmīgi meistari, kas pat no norakstītiem, toties par pieņemamu cenu iegādātiem mehānismiem spēj samontēt tīri ciešamas mašīnas.

— Mums uzskaitē ir katra kapeiciņa, — saka brigadieris. — Un ne tikai tādēļ, ka gribam ātrāk tikt pie rubļa. Galvenais ir kas cits: īsts saimnieks nemetīs prom ne skrūvīti, viss viņam noderēs saimniecībā.

Agrākā pieeja darbam tagad vairs neder. Piemēram, mehanizators B. Ulugmuradovs lauku noecēja divreiz. Agrāk būtu priecājušies — cilvēks cenšas. Bet tagad mehanizatoram nācās iemaksāt kasē 22 rubļus par degvielas pārtēriņu. Ikviens darbs jāveic labi jau no paša sākuma.

Pamatkultūra, kuru audzē brigāde, strādājot uz kooperatīviem pamatiem, ir kokvilna. Pēc līguma noteikumiem 400 tonnas neapstrādātās kokvilnas jāsaņem sovhozam. Plānojot tika pieņemts, ka no viena hektāra vidējā raža būs 20 centneri. Taču kooperatori izlēmuši, ka nav lietderīgi visā platībā audzēt tikai kokvilnu. Cilvēki šeit ir pieredzējuši un zina, ka no hektāra var novākt arī lielāku ražu. Pārējo zemi var izmantot lucernas, kukurūzas, ķirbjaugu kultūru un dārzeņu audzēšanai. Jo vairāk tādēļ, ka par kokvilnu kooperatori gūs peļņu tikai vēlu rudenī, bet, pārdodot sovhozam un arī tirgū melones, arbūzus un dārzeņus, zemkopji jau vasarā varēs ieņemt krietnu naudas summu.

Līdz ar pāriešanu uz jaunu darba organizēšanas formu izmainījies ļoti daudz kas. Saimnieki atgriezušies pie zemes. Šajos laukos cilvēki strādās vēl vismaz desmit gadu. Tātad jādomā par rītdienu.

Iniciatīva ir vērta tajā ziņā, ka to pārņem tāpat kā pieredzi. Sovhozā vairs nav brigāžu šī vārda agrākajā izpratnē — visas tās pārgājušas uz dažādām līgumdarba formām. Rezultātā krasi palielinājušies saimniecības ienākumi, produkcijas kļuvis ievērojami vairāk.

— Pusgada laikā nopelnīt miljonu — tā nav poblēma. — saka sovhoza direktors N. Kajumovs. — Gadā mums jāiegūst ne mazāk kā trīs miljoni rubļu tīras peļņas. Tad rentabilitāte pārsniegs piecdesmit procentus un varēs mierīgi pāriet uz pašatmaksāšanos un pašfinansēšanos.

TASS korespondents

12. JANVĀRĪ SĀKSIES

VISSAVIENĪBAS TAUTAS SKAITĪŠANA

Mūsu zemes nākotnei

Izvirzot uzdevumu nodrošināt Padomju zemes tautām tālāku labklājības augšupeju un izdarīt plašus grozījumus cilvēku darba un dzīves apstākļu sfērā, PSKP XXVII kongress savos lēmumos formulēja arī jaunas prasības valsts demogrāfiskajai politikai. Atzīmēts, ka, izstrādājot sociālās un ekonomiskās attīstības plānus, pilnīgāk jāievēro dažādu mūsu zemes reģionu īpatnības. Lai to panāktu, nepieciešams skaidrs priekšstats par iedzīvotāju skaitu, sastāvu un izvietojumu. Iegūt šādas ziņas ļauj Vissavienības tautas skaitīšana. PSKP CK Politbirojs atzinis par lietderīgu sarīkot kārtējo lielo mūsu zemes iedzīvotāju skaitīšanu 1989. gada janvārī.

Sajā tautas skaitīšanā jāiegūst mūsu zemes iedzīvotāju raksturojums pēc sociālajām grupām, tautībām un valodām, izglītības līmeņa un daudziem citiem rādītājiem. Šie dati ļaus noteikt sieviešu un vīriešu gaidāmo dzīves ilgumu, raksturīgākos ģimeņu tipus, migrācijas tendences pilsētās un laukos, kā arī atsevišķos reģionos, izpētīt dažādu iedzīvotāju sociāli demogrāfisko grupu dzīvokļa apstākļus utt. Visa šī informācija tiks plaši izmantota, lai noteiktu sociālās un kultūras sfēras, rūpniecības un lauksaimniecības attīstības perspektīvas, realizētu efektīvu sociālo un nacionālo politiku, racionāli attīstītu transporta tīklu, celtu dzīvojamās mājas, skolas, slimnīcas un veikalus.

1989. gada Vissavienības tautas skaitīšana sāksies 12. janvārī visā Padomju Savienības teritorijā. Līdz 19. janvārim to veiks speciāli sagatavoti skaitītāji — uzņēmumu, organizāciju un mācību iestāžu darbinieki, kas saņēmuši detalizētas instrukcijas par tautas skaitīšanas noteikumiem un skaitīšanas lapu aizpildīšanu. Tiesības veikt iedzīvotāju aptauju viņiem dod personiskās apliecības un žetoni ar uzrakstu «1989. gada Vissavienības tautas skaitīšana».

TASS

Prēmija uzvarētājam — dzīvoklis

Kā dāvanu no savas brigādes, kas uzvarējusi sociālistiskajā sacensībā, strādnieks Jānis Celitāns saņēmis trīsistabu dzīvokli. Šādi sacensības noteikumi ieviesti Daugavpils vispārējās celtniecības trestā, kur ceturkšņa galvenā balva ir dzīvoklis. Jautājumu, kam tas tiks, izlemj pats saimnieciskā aprēķina nomas darbuzņēmuma kolektīvs. Prēmiālajā fondā ietilpst virsplāna dzīvojamā platība, kas uzcelta saskaņā ar tresta un pilsētas izpildkomitejas vienošanos: katrs saņem pusi. Šogad daļa no divsimt dzīvokļiem pārdota tām brigādēm, kas tresta iekšējā bankā sakrājušas prāvas saimnieciskā aprēķina ienākumu summas. No šiem pašiem līdzekļiem viens miljons rubļu šogad asignēts bērnudārza un veselības nostiprināšanas centra rekonstrukcijai.

LATINFORM korespondents

MASKAVA. SEPP ēka Kaļiņina prospektā.

TASS fotohronika

Mēs par to rakstījām

Atkal — lielpaneļu rūpnīca

Pirms kāda laika saņēmām Preiļu rajona izpildkomitejas priekšsēdētājam J. Vucēnam, partijas Preiļu rajona komitejai un laikraksta «Ļeņina Karogs» redakcijai adresētu vēstuli, kurā atkal tika izvirzīts jautājums par lielpaneļu māju būves rūpnīcas celtniecību Līvānos. Šodien publicējam gan šo vēstuli, gan arī republikāniskās apvienības «Laukceltnieks» priekšsēdētāja atbildi uz to.

1988. gada 28. novembrī Līvānu būvmateriālu un kontrukciju kombinātā notika tikšanās ar partijas Preiļu rajona komitejas sekretāri I. Jansoni, kurai cita starpā tika uzdots jautājums par jaunās lielpaneļu rūpnīcas (ceha) galīgo likteni, celtniecības vietu. Biedre I. Jansone atbildēja, ka minētais jautājums ir izlemts, un lielpaneļu rūpnīca (cehs) tiks būvēta Jēkabpilī.

Lai pārējiem Preiļu rajona iedzīvotājiem būtu skaidrība minētajā jautājumā, mēs, republikāniskā projektēšanas un mājbūves tresta LTF atbalsta grupas biedri, prasām šo lēmumu visdrīzākajā laikā publicēt rajona avīzē. Jo sevišķi tāpēc, ka darbi tehniski ekonomiskajam pamatojumam rūpnīcas būvei Līvānos turpinās.

Grupas vārdā **A. NAGLE, komplektācijas daļas ekonomiste**

●

Pamatojoties uz Latvijas PSR Ministru Padomes 1987. gada 18. decembra lēmumu Nr. 410 «Par Latvijas PSR būvniecības materiālu un būvindustrijas attīstības pasākumiem laika posmā no 1988. līdz 1995. gadam», apvienībai «Laukceltnieks» līdz 1995. gadam jāuzceļ jauna ražotne māju būvei. Šobrīd projektēšanas institūts «Giproagropromstrojindustrija» izstrādā rūpnīcas tehniski ekonomisko aprēķinu (TEA), salīdzinot rūpnīcas celtniecības iespējas republikā.

Tehniski ekonomiskajā pamatojumā tiks apskatīti kā rūpniecības celtniecības ekonomiskais pamatojums, tā arī dzīvojamo māju, sociālo un sadzīves objektu celtniecības kompleksais risinājums, dabas aizsardzības un darba spēka resursu jautājums.

Nodaļā par vides aizsardzību tiks apskatīti tehniskie risinājumi un pasākumu plāns par dabas resursu racionālu izmantošanu, pret apkārtējās vides piesārņošanu.

Pēc TEA izstrādāšanas tas tiks iesniegts izskatīšanai ekspertīzē, tajā skaitā — arī ekoloģiskajā, un tikai pēc ekspertīzes slēdziena saņemšanas tiks apspriests jautājums par projekta dokumentācijas izstrādāšanu rūpnīcas celtniecībai.

R. MAJEVSKIS,
priekšsēdētājs

Saruna par starptautiskiem tematiem

Izbeigt uguni!

To cerīgo notikumu vidū, kas tika ievadīti pagājušajā, 1988. gadā, gandrīz vai vienprātīgi tiek minēti aprīlī parakstītie Ženevas nolīgumi par politisko noregulējumu ap Afganistānu. Toreiz parakstītie nolīgumi paredzēja vispirmām kārtām izbeigt bruņotu un jebkāda cita veida iejaukšanos šīs zemes iekšējās lietās un padomju karaspēka ierobežotā kontingenta atgriešanos dzimtenē.

Saglabājot uzticību Ženevā parakstītajām saistībām, Padomju Savienība sāka karaspēka izvešanu no Afganistānas. Taču pretējās nolīgumu parakstījušās puses savas saistības atttiecībā uz neiejaukšanos Afganistānas lietās interpretēja citādi — tās neuzskata šīs saistības par sev obligātām. Tāpēc kopš tā laika bruņotā iejaukšanās ne tikai nav izbeigta, tā ir pat pastiprinājusies. Afgāņu opozīcijas spēki saņēma no saviem ārzemju aizbildņiem jaunus ieročus, tai skaitā lielāka darbības rādiusa reaktīvos šāviņus, un laiž tos darbā ne vien pret Afganistānas valdības armiju un padomju karaspēku, bet arī pret mierīgajām pilsētām un ciemiem. Asinsizliešana Afganistānā ieguvusi vēl plašākus mērogus.

Jaunā gada priekšvakarā PSRS un Afganistāna nāca klajā ar jaunām, drosmīgām iniciatīvām. To jēga ir šāda: sākot ar 1. janvāri izbeigt Afganistānā jebkādu karadarbību un vienlaikus izbeigt ieroču piegādes visām naidīgajām pusēm; laika posmā, kamēr tiks izveidota Afganistānas valdība ar plašu sociālo bāzi — šāds aicinājums ietverts nesen ANO Ģenerālās Asamblejas sesijā pieņemtajā rezolūcijā, — nosūtīt uz Kabulu un citiem startēģiski nozīmīgiem centriem ANO miera uzturēšanas spēku kontingentu; ar ANO atbalstu sasaukt starptautisku konferenci Afganistānas neitralitātes un demilitarizācijas jautājumā.

Runādams televīzijā, prezidents Nadžibulla uzsvēra, ka valdība iestājas par Afganistānas problēmas atrisināšanu ar politiskām metodēm un aicina pretējo pusi sākt miera sarunas. Kā apstiprinājums šiem nodomiem valdības karaspēkam tika dota pavēle visā Afganistānas teritorijā, sākot ar 1989. gada 1. janvāri, vienpusējā kārtā pārtraukt uguni. Pilnībā atbalstot šo nostāju, Padomju Savienība paziņoja, ka vienlaikus uguni pārtrauks arī visas Afganistānā dislocētās padomju karaspēka apakšvienības.

Kabulā paziņots par gatavību tikties ar saviem pretiniekiem un visām ieinteresētajām personām «miera asamblejā», lai «izkausētu desmit gadus ilgā kara ledu». Uguns izbeigšana radītu apstākļus, kas nepieciešami afgāņu savstarpējam dialogam par tādas valdības izveidošanu, kurā piedalītos visi naidīgie grupējumi.

Skiet, tas būtu jāsaprot visiem: jautājums nav atrisināms ar ieroču spēku, karadarbības turpināšana nozīmē vienīgi asinsizliešanas paildzināšanu, nevajadzīgus upurus un afgāņu tautas ciešanu padziļināšanu. Pat tiem, kas gaida Afganistānas tagadējās vadības aiziešanu no politiskās arēnas, vajadzētu ņemt vērā, ka arī šādā gadījumā vēl ilgus gadus turpināties vienpersoniskas varas alkstošo bruņotās opozīcijas grupējumu karš, par kura upuriem kļūst vienkāršie afgāņi.

Taču ekstrēmistiski noskaņotā opozīcijas daļa neuzklausīja aicinājumu panākt mieru un saskaņu. Janvāra pirmajās dienās G. Hekmatiara vadītās «Afganistānas islama partijas» vienības apšaudīja Pakistānas kaimiņprovinces Nangarharas apdzīvotās vietas. Kaut arī ekstrēmistiem tika dots pretspars, viņi, kā redzams, nedomā uzklausīt saprāta balsi. Runādams mītiņā Pešavarā, Hekmatiars draudēja uzbrukt lielajām Afganistānas pilsētām. Viņš noraidīja ANO ģenerālsekretāra aicinājumu veicināt afgāņu savstarpējā miera dialoga sarīkošanu un nodrošināt apstākļus neapdraudētam bēgļu mājupceļam uz dzimteni, un vērsās pret koalīcijas valdības izveidošanu, kurai būtu plaša sociālā bāze. Viņš noraidīja arī priekšlikumu sasaukt starptautisku konferenci Afganistānas neitralitātes un demilitarizācijas jautājumā un izvietot Afganistānā ANO karaspēku. Kāpēc? Varbūt tāpēc, ka no Vašingtonas un Islamabadas skan solījumi turpināt «enerģisku atbalstu pretošanās cīnītājiem»? Padomju Savienība griezusies pie ASV un Pakistānas ar aicinājumu visnotal vērīgi uzņemt Kabulas un Maskavas jaunos priekšlikumus, kas paver iespējas noregulējuma panākšanā Afganistānā.

A. BIRJUKOVS (TASS)

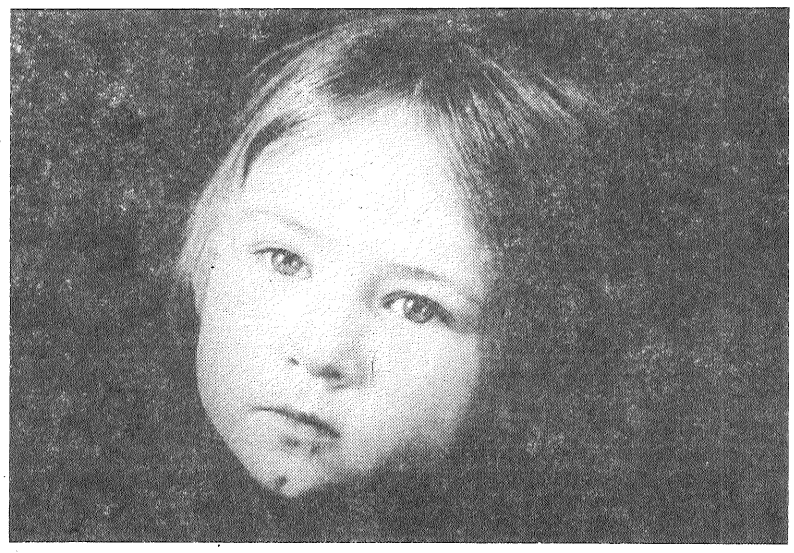

Skatiens. K. GAILUMA foto

Ar jūsu palīdzību, automobilisti

Katrs astotais ceļu satiksmes negadījums notiek mūsu republikas ielu un ceļu neapmierinošā stāvokļa dēļ. Šoferi labi zina, kādas nepatīkšanas dažkārt gaida ceļā. Te izdrupis asfalts, te ar ūdeni pilna bedre, citkārt brīdinājuma zīmes neatbilst īstenībai. Par to var būt jāmaksā ne tikai ar automobiļa bojājumu, bet arī ar dzīvību. Droši vien tas, kurš bieži brauc pa pazīstamu maršrutu, atceras, kur tieši slēpjas «ceļu rifi». Bet ja jādodas nezināmā ceļā pa Latviju?..

Lai samazinātu avāriju skaitu ielu un ceļu stāvokļa dēļ, valsts autoinspekcijas darbinieki kopā ar ceļu un komunālajiem dienestiem organizē bīstamo posmu konstatēšanas un ceļu satiksmes organizēšanas pilnveidošanas darbu. Ne jau visus sliktos ceļu posmus izdodas noteikt.

Sakarā ar to Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas valsts autoinspekcijas pārvalde lūdz visus ceļu satiksmes dalībniekus informēt par trūkumiem satiksmes organizācijā un ielu un ceļu tīkla labiekārtošanā (par nepieciešamību uzstādīt vai noņemt brīdinājuma zīmes, par ierobežotu redzamību, gājēju celiņu, pazemes pāreju un norobežojumu trūkumu bīstamajos posoms utt.). Iespējams, šoferi varēs norādīt arī tādus bīstamus ceļu un ielu posmus, kurus faktiski nevar izbraukt, nepārkāpjot ceļu satiksmes noteikumus. Darot to mums zināmu, jūs atvieglosit Valsts autoinspekcijas un ceļu dienestu darbu, palīdzēsit sev un citiem autovadītājiem.

Piezīmes un priekšlikumus lūdzam sūtīt Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas Valsts autoinspekcijas pārvaldes ceļu uzraudzības nodaļai: 226001, Rīgā, A. Barbisa ielā 9 līdz 1989. gada 15. janvārim. Visi priekšlikumi tiks rūpīgi izskatīti un nodoti attiecīgajiem dienestiem, lai tiktu veikti nepieciešamie darbi.

V. HMEĻEVSKIS,
republikas Valsts autoinspekcijas pārvaldes nodaļas priekšnieka vietnieks

Cirks — mūsu mīlestība

Gandrīz katrs bērns, atgriezies no cirka izrādes, cenšas mājās atkārtot kādus žonglieru vai akrobātu numurus. Tomēr tas izdodas tikai pašiem neatlaidīgākajiem, jo izpildījuma vieglumu un vienkāršību var panākt tikai ļoti ilgā un nopietnā darbā. Lūk, šādiem entuziastiem pirms septiņiem gadiem Rīgas dzelzceļnieku kultūras pilī tika atklāta cirka studija. To vada bijusī cirka māksliniece Ludmila Birmane. Tagad no pirmās grupas ir palikušas tikai dažas visaizrautīgākās un cirkam uzticīgākās meitenes.

Šogad pamatgrupai pieplūdušas jauni biedri, sagatavošanas grupā nodarbojas 40 bērni. Jaunieši trenējas četras reizes nedēļā, paši gatavo rekvizītu. Nodarbībās viņi simtiem reižu slīpē akrobātikas un žonglēšanas elementus. Kustību daili un plastiku viņi apgūst horeogrāfijas stundās.

Studijas audzēkņi gatavojuši koncertprogrammu rādīšanai ziemas brīvlaikā.

ATTĒLOS: studijas vadītāja Ludmila Birmane ar saviem audzēkņiem; atpūtas brīdī.

LATINFORM

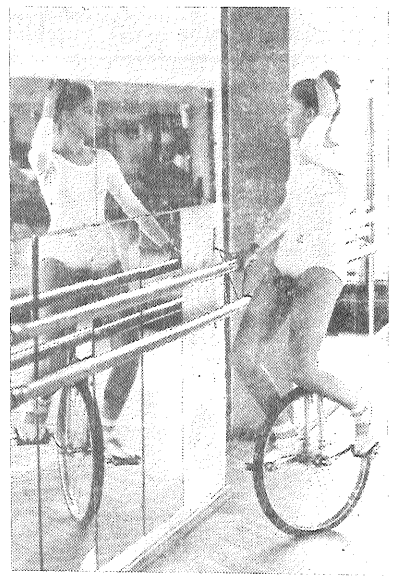

Kā klājas, princesīt?

Stāsta, ka pirms Jaunā gada notiekot visādi brīnumi. Piemēram, varot tikties ne tikai ar visiem divpadsmit mēnešiem uzreiz, bet arī ar visīstāko princesi.

— Sveicināta, princese!

Sintiju Jenerti — aizgājušā gada visapburošāko rīdzinieci — šāda uzruna nemaz nepārsteidza. Un kaut gan viņas tumšās cirtas šoreiz neapmirdzēja kronis, karaliskas iznesības un grācijas astoņpadsmitgadīgajai Sintijai netrūkst. Viņas seja atplauka mīlīgā, apburošā, mazliet pat panaivā smaidā — tādai, droši vien, arī jābūt īstai princesei. Pagājušā pavasara konkursā «Mis Rīga-88» viņa tika atzīta par uzvarētāju. Sintija pabeidza vidusskolu, pēc lielā triumfa piedalījās dažādos koncertos un izrādēs gan mūsu zemē, gan ārvalstīs. Taču augustā princese lauza kontraktu ar Rīgas jaunatnes centru.

— Kādā mirklī man sāka likties, ka es vairs neesmu es pati, bet kāda manekene, prece.

Jā, princesei neklājas kļūt par preci. Tāpēc no visām kļūmēm, kas tika pieļautas, organizējot konkursu, slēdzot līgumus ar tā finālistēm, Rīgas jaunatnes centrs «Forums» centīsies mācīties nākotnē. Būs daudz jāstrādā, lai paredzētu tādus kontrakta noliktumus, kuri meitenes nepārvērstu par cietokšņa skaistulēm un nodrošinātu viņām interesantu darbu. «Forums» gaida jūsu priekšlikumus šajā sakarā. Pasteidzieties, laika nav daudz, jo jau pavasarī skaistuma karalienes kroņa pretendentes asprātībā un iznesībā sacentīsies gan Rīgā, gan arī visā Latvijā. Nav izslēgta arī iespēja, ka mūsu meitenes plašāk piedalīsies arī starptautiskajos skaistuma konkursos.

K. MARKARJANS,
LATINFORM korespondents

Glābšanas riņķis Baltijas jūrai

«Ekoloģiskā krīze kā vāts iegrauzusies mūsu sirdīs un prātos,» stāsta Lietuvas Komunistiskās partijas Klaipēdas pilsētas komitejas pirmais sekretārs Vītauts Baublis. «Sevišķi stipri mēs to jutām pērn, kad saulainajās pludmalēs bija jāizliek uzraksti «Peldēties aizliegts!» Taču par stipri piesārņotās jūras un Kuršu līča stāvokli mēs esam nobažījušies ne vienu vien gadu. Pēc Klaipēdas iedzīvotāju norādījumiem akadēmijas institūti izstrādā ekoloģiski tīras tehnoloģijas un attīrīšanas būvju projektus. Vistālāk ekoloģisko risinājumu meklējumos pavirzījusies zinātniskā ražošanas apvienība «Sirius». Par vislielāko sasniegumu apvienībā uzskata elementus «Orions», ko šeit pirmo reizi Eiropā sāk ražot, neizmantojot dzīvsudrabu.»

Taču, lai arī kādi atsevišķi pasākumi tiktu veikti, tie neglābs stāvokli. Ir vajadzīga kompleksa programma. Zinātņu akadēmija, kas sākusi to gatavot, šajā nolūkā Klaipēdā atvērusi ekoloģisko centru. Tas ietilpst matemātikas un kibernētikas institūta sistēmā.

«Daudziem šis apstāklis izraisa neizpratni, bet tagad bez matemātikas, bez kompiuterizācijas nav iespējams uzstādīt precīzu diagnozi — kas, kad, kā un kādās devās piesārņo jūru, kā arī prognozēt iespējamās situācijas,» stāsta akadēmijas viceprezidents, visā pasaulē pazīstamais matemātiķis Vītauts Statuļevičs. Viņš atgādināja notikumu ar naftas ieguves platformas būvi Baltijas jūrā. Tās projekta pamatošanai autori minēja vidējos statistiskos datus par jūras režīmu. Taču zinātnieki kas izveidoja automātisku Baltijas jūras «kaprīžu» modeli, it kā paredzēja tās izturēšanos vētrā, apledojumā un citās kritiskās situācijās un nonāca pie secinājuma: nav garantiju pret avārijām. Pēc Lietuvas un Maskavas zinātnieku un rakstnieku protestiem celtniecība tika izbeigta.

TASS

Redaktors P. PIZELIS

REPUBLIKĀNISKAJAM PROJEKTĒŠANAS UN MĀJBŪVES TRESTAM
steidzami vajadzīgi:
elektromontētājs Līvānu SPMK,
elektro un gāzes metinātājs Līvānu SPMK,
zāģmateriālu krāvējs,
autoceltņa AGP-18 vadītājs,
automātisko un pusautomātisko kokapstrādes līniju operators mājbūves cehā.
Pēc uzziņām griezties darbiekārtošanas birojā vai Līvānos, Celtniecības ielā 2.

Mana mīļa māmuliņa,
Man mīli audzināji.
Nu tu smilšu kalniņā,
Es zem saules asarās.
(T. dz.)

Skumstam līdzi Ausmai Pinkulei, MĀTI smiltājā izvadot.

Līvānu 1. vidusskolas skolotāji

„LENINA KAROGS"
Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās, latviešu un krievu valodā.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250. Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996, atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iespiests Latvijas PSR izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā 228400. Daugavpilī, Valkas ielā 1. 1. nos. iespiedloksne. Ofsetiespiedums.
Metiens 14 348 eks. (latv. val. 10 094 eks., krievu val. 4 254 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 33.